

Kronologija

Koledar – objektivno merilo časa

Zgodovina kot most med posameznikom in rodom

Osnovnih enot časa niso določili ljudje, določa jih narava s svojimi – iz človeške perspektive večnimi – cikličnimi gibanji in spreminjanji: dan je trajanje enega obrata zemlje okrog osi, leto je trajanje enega obrata Zemlje okrog Sonca. Vendar pa naše doživljanje časa ni pogojeno samo objektivno, naravoslovno, ampak tudi subjektivno, z »doživljajskim«, posamezniku razpoložljivim časom: od rojstva do smrti. Čas, v katerega je vpet posameznik, je zrcalo njegovega življenja.

Vse, kar doživljamo, se dogaja v času. Takrat, ko čas otrpne, smo na tistem pragu, ki loči življenje in smrt, na mejniku, ki loči naš vsakdanji svet od nekega drugega, nam neznanega sveta, ki grozi z breznom praznine in nič. Marcel Proust je v svojem znamenitem ciklusu romanov »Iskanje izgubljenega časa« skušal ustvariti zrcalo svojega življenja, vklesati svoje spomine v jezik in jih iztrgati minevanju in pozabi. To željo ima vsak človek, ki piše dnevnik, spravlja predmete, ki ga vežejo na minule čase, ali shranjuje fotografije preteklih dogodkov in oseb. Čas je reka, mi pa »stopamo in ne stopamo v isto reko, smo in nismo« (Heraklit).

Nastali so različni koledarji. Naš sedanjí koledar se je razvil iz rimskega »julijanskega« koledarja (imenovanega po Juliju Cezarju), ki je bil leta 1582 izpopolnjen – to reformo je ukazal tedanji papež

majevskega koledarja je bil dan. Najdaljše časovno obdobje je šteló 144.000 dni.

»Dolgost življenja našega je kratka«, pravi Prešeren. Če človek dočaka sto let, preživi približno 36.500 dni, torej komaj četrtno majevske časovne periode. Če pa to obdobje primerjamo s tisočletji, ki so potekla, odkar so se začele davne civilizacije in z milijoni let razvoja živih bitij na našem planetu, je človeško življenje res le bežen utrinek v minevanju časa.

Po drugi strani pa se razločujeta objektivni (koledarski) čas in subjektivni (»doživljajski«) čas. Prvega določa ciklično ponavljanje gibanja nebesnih teles, razmejujejo ga zgodovinski dogodki, v drugem pa so mejniki spomini in doživetja človeka kot posameznika. Človekov spomin je tisti, ki posamezniku omogoča, da v svojem subjektivnem času vidi lastno življenje kot v duhovnem zrcalu. Na prvi pogled se zdi, da je nepremostljiv prepad med kratkostjo člo-